

GA VERDER

De komst van de gestreepte Amerikaanse rivierkreeft in Vlaanderen, een streep door de rekening voor de Vlaamse natuur?

Kevin Scheers

19 OKTOBER 2020

In de zomer van 2019 werd de gestreepte Amerikaanse rivierkreeft aangetroffen in Antwerpen en Oost-Vlaanderen (Scheers et al. 2020). Een revisie van de waarnemingen van rivierkreeften op het digitale dataplatform waarnemingen.be leverde vervolgens nog waarnemingen op van twee andere locaties in Antwerpen en Limburg waardoor de soort uiteindelijk in drie provincies aanwezig blijkt te zijn. Dit is al de vijfde exotische rivierkreeft voor ons land.

De gestreepte Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus cf. acutus*) is eigenlijk een onderdeel van een soortencomplex, een groep van sterk op elkaar lijkende nauw verwante soorten. Determinatie op externe kenmerken is in principe enkel mogelijk bij seksueel actieve mannetjes (op basis van gonopoden). Een dergelijk mannetje werd slechts op één locatie aangetroffen en gedetermineerd als *Procambarus acutus*. De identiteit van de overige drie populaties wordt momenteel genetisch onderzocht, maar het is aannemelijk dat het ook hier om *P. acutus* gaat. De gestreepte Amerikaanse rivierkreeft is de vijfde exotische rivierkreeft die zich in ons land weet te vestigen.

Mannetje en vrouwtje van de gestreepte Amerikaanse rivierkreeft (foto: Kevin Scheers).

Deze soort, die van oorsprong uit het oosten van Noord-Amerika komt, was in Europa tot nu toe slechts gekend van één populatie in Groot-Brittannië en een groeiende populatie in Nederland. Dat deze soort nu ook bij ons opduikt, en dat op verschillende locaties, is allesbehalve goed nieuws. Exotische rivierkreeften zijn wereldwijd een snel opkomend probleem voor de biodiversiteit. Introducties van exotische rivierkreeften hebben veelal verregaande gevolgen voor het ecosysteem, hetzij direct of indirect. Rivierkreeften zijn ultieme opportunisten, kunnen vrijwel alle aquatische habitats koloniseren, zich zowel via water als over land verspreiden en eten vrijwel alles wat ze tegenkomen, zowel plantaardig als dierlijk materiaal, dood of levend. Na introductie van de rode Amerikaanse rivierkreeft in het noorden van Portugal volgde een vermindering van de densiteit en soortenrijkdom van macro-invertebraten (met het blote oog waarneembare ongewervelde dieren) en waterplanten in de gekoloniseerde wateren. Dit leidde op zijn beurt tot veranderingen in de snelheid waarmee detritus (dood organisch materiaal) werd omgezet. Een toename van de nutriëntenrijkdom en fytoplankton leidde tot een omslag van helder naar troebel water en een sterke afname van de biodiversiteit.

In deze waterpartij te Verrebroek werd de nieuwe exoot aangetroffen (foto: Kevin Scheers).

Uit een studie in Spanje bleek dat niet alleen de waterplanten (-99%), maar ook amfibieën (-83%), macro-invertebraten (-71%) en het aantal watervogels (-52%) afnamen na introductie van de rode Amerikaanse rivierkreeft. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er in de IUCN lijst van 100 meest problematische exoten wereldwijd maar liefst zeven rivierkreeften staan. Vijf van deze soorten staan ook op de Unielijst van de Europese verordening ter preventie en beheer van invasieve exoten die de handel, het transport en het houden van deze soorten verbiedt. Rivierkreeften zijn daarbij extreem moeilijk te bestrijden door hun groot aanpassingsvermogen tegenover veranderingen in hun leefomgeving, hun omnivoor dieet, hun vermogen om zich gemakkelijk te verspreiden en vanwege aanhoudende illegale uitzettingen. Gezien de grote negatieve impact van exotische rivierkreeften in het buitenland, is het van belang om de evolutie van deze groep in ons land op de voet te volgen. We roepen dan ook iedereen op om waarnemingen van rivierkreeften, liefst met foto, door te geven via www.waarnemingen.be.

Tekst: Kevin Scheers (Instituut voor Natuur- en bosonderzoek)

Referenties

Rodríguez C.F., Bécares E., Fernández-Aláez M. & Fernández-Aláez C. 2005. Loss of diversity and degradation of wetlands as a result of introducing exotic crayfish. *Biological Invasions* 7: 75-85.

Scheers K., Boets P., Abeel T., Van den Neucker T. (2020). [First records of alien crayfish of the *Procambarus acutus* species complex in Belgium.](#)

Lees meer nieuws over

KRIJG DE NATUUR IN JE MAILBOX

Natuurberichten, heet van de naald. 3x per week

Schrijf je in op de nieuwsbrief

**Bescherm de
natuur in je buurt**
Word lid van Natuurpunt

Klik hier voor de **paddenstoelen- poster**

